

Na cestě k nové solidaritě

a panovačných postojů může oslovit lidská srdce a šířit ve světě pokorné a důvěřivé spoléhání víry.¹⁸

JAK BÝT „SOLÍ ZEMĚ“?

Kristus nepřišel, aby z křesťanů vytvořil nějakou izolovanou skupinu, ale posílá je, aby sloužili lidstvu jako kvas důvěry a pokoje.¹⁹ Viditelné společenství mezi křesťany není cílem samo o sobě; má mezi lidmi působit jako znamení. „Vy jste sůl země,“ říká nám Ježíš.²⁰

Svým křížem a vzkříšením položil Kristus základy nové solidarity mezi všemi lidmi. V něm bylo jednou provždy odstraněno všechno, co nás rozděluje, v něm jsou všichni lidé součástí jedné rodiny.²¹ Smíření s Bohem v sobě zahrnuje smíření mezi lidmi.²²

Kdyby však sůl ztratila svou chuť... Musíme si přiznat, že toto Kristovo poselství často činíme nesrozumitelným. Obzvláště naléhavě vyvstává otázka, jak můžeme šířit pokoj, jestliže setrváváme ve vzájemném rozdělení.

Doba, ve které žijeme, potřebuje naše živé poselství lásky a pokoje. Uděláme všechno pro to, aby bylo toto poselství očištěno od všech sporů, aby zazářilo ve své prvotní jednoduchosti?

Dokážeme se vydat na cestu společně s těmi, kdo nesdílejí naši víru, ale upřímně hledají pravdu, aniž bychom jim cokoli vnucovali?²³

Při hledání nových forem solidarity a při otvírání cest důvěry se vždycky setkáme s překážkami. Možná se nám budou občas zdát nepřekonatelné. Jak se k nim postavíme? Jak odpovíme na zkoušky, které prožíváme my nebo ostatní lidé? Budeme ještě víc milovat?

f. Alois

V těchto letech se na naší „pouti důvěry na zemi“ snažíme hledat odpovědi na výzvy tohoto dopisu.

Novou solidaritu mohou společně objevovat všichni, kdo krácejí cestou pokoje a hledají pravdu, lidé věřící i nevěřící.

Tři a půl roku – čas na to, aby mladí lidé všech světadílů spojili své síly, očekávání, intuice a zkušenosti.

2012: Otvírání cest důvěry mezi lidmi

2013: Návrat ke zdrojům důvěry v Boha

2014: Hledání viditelného společenství mezi všemi, kdo milují Krista

2015: Jak být solí země

Své dosavadní úsilí završíme a zároveň budeme moct načerpat nové odhodlání

v srpnu 2015,
kdy se bude v Taizé konat

**Setkání na cestě
k nové solidaritě**

75 let od založení komunity Taizé
100 let od narození bratra Rogera

Na všech světadílech probíhají přípravná setkání, aby se co největší množství mladých lidí mohlo zapojit svými hlasy.

Aby se zvedla vlna nové solidarity mezi lidmi – v rodinách, ve společenstvích, ve městech a vesnicích, mezi zeměmi a světadíly – potřebujeme odvahy a odhodlanost.¹

Nechceme, aby v nás vědomí mnohých nebezpečí a strádání, které lidstvu a světu hrozí, vyvolávalo strach nebo nás vedlo k rezignaci.²

- ¹ Ve všech dobách bylo nezbytné, aby lidé byli mezi sebou solidární. Tuto solidaritu je však nutné neustále obnovovat a hledat nové způsoby, jak ji vyjadřovat. Možná je dnes více než kdykoliv v minulosti potřeba, aby se nastupující generace připravily na spravedlivější rozdělení přírodních zdrojů i nastřádaného bohatství jak mezi světadíly, tak i uvnitř každé země.
- ² Reálné odhodlání k nové solidaritě vychází z přesvědčení, že dějiny světa nejsou určeny předem. Vzpomeňme na několik příkladů: po druhé světové válce jen hrstka politiků věřila navzdory všemu ve smíření a s odvahou položila základy solidární Evropy; v roce 1986 dokázala nenásilná revoluce od základů změnit situaci na Filipínách; masové hnutí Solidarita (Solidarność) v Polsku připravilo také bez násilí cestu ke svobodě v mnoha evropských zemích; k pádu berlínské zdi došlo v roce 1989, ačkoliv jen o několik let dříve to bylo něco nepředstavitelného; ve stejnou dobu se mnohé země

Přece však je lidská naděje vždy spojena s rizikem zklamání. Přibývající ekonomické nesnáze, spleť sociální problémy a bezmocnost tváří v tvář přírodním katastrofám, to vše může dusit klíčící naděje.³

Abychom objevili nové formy solidarity, musíme se stále znovu vracet ke zdrojům důvěry.

Bez důvěry nemůže žít žádný člověk ani žádná lidská společnost.

Zklamaná důvěra zanechává hluboká zranění. Důvěra není slepá naivita, není to laciné slovo. Je

Jižní Ameriky vydaly cestou demokracie a nastartovaly doposud nevídaný ekonomický rozvoj, z něhož by měly co nejdříve začít těžit i nejchudší vrstvy obyvatelstva; zrušení apartheidu a vstřícnost Nelsona Mandely vyústily v Jihoafrické republice ve smíření, v jaké se nikdo neodvažoval doufat; a v docela nedávné době jsme v Evropě byli svědky konce politického násilí v Severním Irsku a Baskicku.

- ³ Otřesy světové ekonomiky v nás vyvolávají mnoho otázek. Mění se geopolitická rovnováha. Zvětšují se sociální nerovnosti. Včerejší jistoty se v současnosti hroutí. Nenutí nás to k novému zamyšlení nad tím, jaké jsou naše životní priority?

¹⁸ Bratr Roger, *En tout la paix du cœur*

¹⁹ Tato služba v sobě zahrnuje to, že půjdeme proti proudu všeho, co naše společnosti odlišňuje; nutně předpokládá, že budeme respektovat odlišné kultury a povedeme konstruktivní dialog s člověkem dneška. „Kvas projeví svou sílu teprve tehdy, když se přiblíží k těstu; když se k němu nejen přiblíží, ale když se do těsta důkladně zamíchá a dokonale se s ním smísí.“ (Jan Zlatoústý, *Homilie č. 46 k Evangelium podle Matouše*)

²⁰ Mt 5, 13

²¹ Kristus řekl: „A já, až budu vyvýšen ze země, přitáhnu všechny k sobě.“ (J 12, 32) A apoštol Pavel napsal: „Není už rozdíl mezi židem a pohanem, otrokem a svobodným, mužem a ženou. Vy všichni jste jedno v Kristu Ježíši.“ (Gal 3, 28)

²² Viz Ef 2, 14–18. Kristus zbořil zeď, která dělila vyvolený národ od ostatních lidí; všichni mají svobodný přístup k Bohu. Solidarita se nemůže omezit jen na rodinu nebo na národ; překračuje všechny dílčí zájmy.

²³ Přitom se můžeme společně zaměřit třeba na tyto otázky: Jaký smysl má můj život? Co dává mému životu směr? Jaký cíl dává mému životu úplnost?

třeba se pro ni rozhodnout, je to ovoce vnitřního zápasu. Každý den jsme postaveni před výzvu, abychom si znovu prošli cestu od obav k důvěře.

DŮVĚRA MEZI LIDMI

Otvírání cest důvěry nelze odkládat: navzdory přibývajícím možnostem snadné komunikace jsou lidské společnosti stále rozdělené.

Nejrůznější zdi se tyčí nejen mezi národy a světadíly, ale i v našem nejbližším okolí a v neposlední řadě také v lidském srdci. Stačí pomyslet na předsudky mezi lidmi různých národů či na vzdálenost, jaká nás často dělí od přistěhovalců, kteří žijí vedle nás. Mezi náboženstvími přetrvává vzájemná ignorance, i sami křesťané žijí v rozdělení.

Mír ve světě začíná v našich srdcích.

Abychom dokázali spustit vlnu solidarity, vyjdeme třeba s prázdnýma rukama druhým vstříc, naslouchejme, snažme se chápat ty, kteří smýšlejí jinak než my. Tehdy se může pohnout i neřešitelná situace.

Buďme pozorní k těm nejslabším, k těm, kdo nemohou najít práci... Může to být skrze sociální angažovanost, v jádru se však jedná o otevřenost vůči všem lidem: také naši nejbližší jsou v jistém smyslu ti chudí, kteří nás potřebují.⁴

Tváří v tvář chudobě a nespravedlnosti se mnozí lidé bouří a mohou být v pokušení vydat se cestou slepého násilí. Násilí nemůže být prostředkem ke změně společnosti.⁵ Buďme však vnímaví k mladým lidem, kteří dávají najevo svoji nespokojenost, a snažme se pochopit hlavní důvod jejich rozhořčení.⁶

Zápal pro novou solidaritu vychází mimo jiné z hlubokého přesvědčení o nezbytnosti dělit se s druhými.⁷ Tato naléhavá potřeba může spojit věřící různých náboženství stejně jako lidi věřící a nevěřící.

DŮVĚRA V BOHA

Spolehlivým základem mezilidské solidarity je víra, leč samotná víra v Boha je dnes často zpochybňována. Mnozí věřící to bolestně zakoušejí v zaměstnání, ve škole, někdy i v rodině.

Mnoho lidí nedokáže věřit v Boha, jenž by miloval je osobně. Také je mnoho těch, kteří si upřímně kladou tuto otázku: Jak poznám, že opravdu věřím?

Víra se dnes jeví jako riziko, jako odvaha k důvěře.

Neznamená ani tak to, že se hlásíme k určitým pravdám, ale že žijeme ve vztahu s Bohem.⁸ Je to výzva, abychom se obrátili k Božímu světlu.

Víra nemá nic společného s otrockou odevzdaností a v žádném případě nebrání osobnímu růstu.⁹ Naopak, víra v Boha osvobozuje od strachu a dává nám svobodu, abychom mohli pomáhat těm, které nám Bůh svěřil.¹⁰

už děláte. Ukazujete nám, jak si zachovat vnitřní pokoj. Spoléháme na vaši modlitbu a nadále počítáme s vaší náklonností. Můžete nám také pomoci sdílet myšlenky s ostatními mladými lidmi, kteří mají podobné starosti jako my.

⁷ Nejde ani tak o to, aby západní země velkoryse poskytovaly humanitární pomoc Africe, ale aby do vztahu k tomuto světadílu vnesly skutečnou spravedlnost. To se týká i jiných zemí, jako je například Haiti; málokterému lidu, který si přese všechno uchoval opravdovou důstojnost a víru, bylo v dějinách ubližováno tolik jako Haitiánům.

⁸ Papež Benedikt XVI. mnohokrát zdůraznil, že základem víry je osobní vztah s Bohem. Mimo jiné napsal: „Na počátku křesťanského života není určité etické rozhodnutí nebo nějaká velká idea, nýbrž setkání s událostí, s Osobou, která otevírá před životem nový obzor a dává mu rozhodující zaměření.“ (Benedikt XVI., *Deus caritas est*, Úvod, 1. část)

⁹ Víra musí být neustále očištěvána od strachu a psychologických projekcí. To mnohdy obnásí vnitřní zápas mezi pochybností a důvěrou, na kterém se podílí inteligence, které nestačí pouhé opakování předkládaných pravd. Z tohoto důvodu se dnes mnoho mladých lidí nespokojuje s odkazem na církevní tradice; motivace víry je u nich spojena s osobním přesvědčením a opravdovým přilnutím k tomu, co s sebou víra v Boha přináší.

¹⁰ Martin Luther komentoval slova apoštola Pavla „Jsem svoboden ode všech, ale učinil jsem se otrokem všech, abych mnohé získal“ (1 Kor 9, 19) takto: „Člověk, jakožto křesťan, jest naprosto svobodný pán všeho

Čím víc roste naše důvěra v Boha, tím víc se rozšiřuje naše srdce, které je pak schopné přijímat kdekoliv na světě, v jakékoliv kultuře všechno, co je lidské. Uvítáme pak také rozvoj vědy a technologií, které pomáhají zmírňovat utrpení a umožňují společností rozvíjet se.

Bůh je jako slunce: příliš oslňující, než abychom na něj mohli hledět přímo. Skrze Ježíše však Boží světlo proniká na svět. Celá Bible je naléhavým poselstvím o tom, že Bůh, který zcela přesahuje možnosti našeho chápání, vstupuje do lidské reality a mluví k nám srozumitelným jazykem.

V čem je jedinečnost křesťanské víry? V osobě Ježíše Krista, v živém vztahu s ním. Je to něco, co nikdy nepřestaneme objevovat.

KRISTUS SPOLEČENSTVÍ

Všichni jsme poutníci, kteří hledají pravdu. Kdo věří v Krista, nevlastní pravdu, ale nechává se uchopit Kristem, který je pravda, a směřuje k jejímu plnému zjevení.

Zůstává věčně nová a překvapivá skutečnost: Ježíš dal zazářit Božímu světlu svým docela prostým životem. Božský život jej dovedl k plnosti lidství.¹¹ Tím, že se Bůh plně zjevuje v prostotě lidského života, obnovuje svou důvěru k lidem a nám umožňuje věřit v člověka. Od Kristova příchodu již nemůžeme nad světem ani nad sebou zoufat.

Ježíš na násilí odpověděl nenásilím; přijal potupnou smrt a tak zazářila Boží láska tam, kde byla jen nenávisť.¹² Na kříži odmítl pasivní odevzdanost osudu; projevil lásku až do krajnosti a navzdory absurdnímu a nepochopitelnému utrpení si uchoval důvěru, že Bůh je větší než zlo a že smrt nebude

a není poddán nikomu. Člověk, jakožto křesťan, jest povinnostmi docela spoutaný služebník všeho a jest poddán všem.“ (Luther, M., *O křesťanské svobodě*)

¹¹ Ježíš nebyl velký asketa. Konal zázraky, především uzdravoval, ale v rozhodujícím okamžiku, na kříži, kdy bylo třeba dokázat, že je poslaný Bohem, Bůh mlčel. Ježíš toto Boží mlčení přijal a sdílel ho se všemi trpícími lidmi. Pro jeho učedníky bylo těžké pochopit, že Ježíš, očekávaný mesiáš, je ubohý mesiáš. Možná doufali, že změní tehdejší sociální a politickou situaci; nechápali, že Kristus přišel především proto, aby vytrhl samotný kořen zla.

¹² „Když mu spílali, neodplácel spíláním; když trpěl, nehrozil, ale vkládal vše do rukou toho, jenž soudí spravedlivě.“ (1 P 2, 23)

mít poslední slovo. Kristovo utrpení na kříži se tak paradoxně stalo znamením jeho nekonečné lásky.¹³

A Bůh ho vzkřísil. Kristus nepatří pouze do minulosti; je tu pro nás každý den a skrze dar Ducha svatého nám dává žít z života samého Boha.

Srdcem naší víry je vzkříšený Kristus, který je přítomen mezi námi a který má ke každému osobní láskyplný vztah. Když hledíme na jeho tvář, probouzí se v nás radostný údiv a spějeme k hlubšímu pochopení své existence.

V modlitbě se jeho světlo stává naším vnitřním světlem. Kristovo tajemství je stále více naším vlastním tajemstvím. Vnitřní rozpory a strach se možná úplně nevytratí, ale skrze Ducha svatého Kristus prozařuje temná zákoutí naší duše a naplňuje nás pokojem.¹⁴

Modlitba nás přivádí k Bohu a zároveň nás vrací do světa.

Tak jako Marie Magdalská, která o Velikonočních časně zrání spatřila živého Krista,¹⁵ jsme i my povoláni, abychom se dělili o tuto radostnou zvěst s druhými.

Posláním církve je shromáždit v Kristově pokoji ženy, muže a děti všech jazyků a národů celého světa. Církve je znamením toho, že evangelium říká pravdu, je Kristovým tělem, v němž přebývá Duch svatý. Zpřítomňuje ve světě „Krista společenství“.¹⁶

Když církve trpělivě naslouchá,¹⁷ uzdravuje a usmírňuje, stává se tím, čím je ve své nejhlubší podstatě – společenstvím lásky, milosrdenství a útěchy, čirým zrcadlením Kristova světla.

Církev oproštěná od chladných, obranných

¹³ Když jsme svědky nepochopitelného utrpení nevinných, býváme zmateni a v našem srdci palčivě vyvstává otázka, volání, které se ozývá od samého počátku lidských dějin: Kde je Bůh? Na tuto otázku nikdy nebudeme mít odpověď předem připravenou. Vždy se ale můžeme odevzdat Kristu, který přemohl smrt a doprovází nás v našem utrpení.

¹⁴ Modlitba, kontemplace Božího světla, je také naslouchání. Z Písma víme, že Bůh k nám promlouvá a někdy se také ptá. A jsou chvíle, kdy Kristus je ten, který před námi stojí s prázdnýma rukama, touží po naší lásce a říká: „Hle, stojím přede dveřmi a tluču.“ (Zj 3, 20)

¹⁵ Viz J 20, 11–18

¹⁶ „Kristus společenství“ je formulace bratra Rogera. Berlínský teolog Dietrich Bonhoeffer vytvořil již ve svých jednadvaceti letech slovní spojení „Kristus existující jako společenství“. Napsal: „Skrze Krista je lidstvo skutečně znovu začleněno do společenství v Bohu.“ (Bonhoeffer, D., *Sanctorum communio*)

¹⁷ V církvi je mnoho mužů a žen, kteří jsou schopni zastávat službu naslouchání. Povoláním laikům by tato služba mohla být svěřena jako doplněk k úřadu kněží a pastora.